

Handläggare
Ekstedt Annica
Malmberg Jan

Datum
2012-09-27

Diarienummer
KSN-2012-0855

Kommunstyrelsen

Bildande av en gemensam pensionsstiftelse för kommunerna och landstinget i Uppsala Län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att Uppsala kommun ska komma att ingå i en pensionsstiftelse för att trygga utfästelser om pension, som getts av kommunen till dess arbetstagare eller deras efterlevande, i enlighet med beskrivningen i ärendet, samt

att uppdra till kommunledningskontoret att i samspel med övriga kommuner i länet utforma placeringsriktlinjer för pensionsstiftelsen.

Ärendet

Bakgrund

Inom ramen för effektiviseringsberedningen diskuteras områden där kommuner i länet och Uppsala läns landsting kan nå effektiviseringsvinster genom samverkan. Beredningen har bl.a. resulterat i att det bildats gemensam nämnd för överförmyndarverksamhet för sex kommuner i länet samt att en gemensam nämnd för räddningstjänst har skapats för Uppsala, Tierp och Östhammar kommuner. En ytterligare fråga som aktualiserats är om det kan skapas synergier för länets kommuner genom att tillsammans finna lösningar på hur utfästa pensionsåtagande ska tryggas.

Effektiviseringsberedningen gav länets ekonomichefer i uppdrag att ta fram förslag på hur en sådan pensionsstiftelse kan utformas. Ekonomichefsgruppen har tagit fram ett principmaterial innehållande förslag till stadgar samt ett förslag till konsortialavtal mellan de kommuner som ska ingå i stiftelsen.

Diskussioner förs för närvarande om hur det kapital som ska tryggas i stiftelsen ska placeras för att stiftelsen ska kunna svara upp mot kraven på dels värdesäkring av kapitalet dels en avkastning därutöver.

Det material som tagits fram av arbetsgruppen har före sommaren delgivits respektive kommun inom länet samt även skickats till landstinget i länet, **bilaga 1**. Materialet är ett underlag för ett principställningstagande om att medverka till bildandet och därmed att ha avsikten att ingå i stiftelsen.

Kommunledningskontoret har överlagt om ärendet med kommunstyrelsens arbetsutskott vid två tillfällen under 2012.

Ärendet bereds nu i respektive kommun och ett flertal av kommunerna är positiva till att bilda en gemensam pensionsstiftelse inom länet. För att kunna ingå i stiftelsen och då även vara en part i konsortialavtalet krävs att kommunen gör en insättning i stiftelsen. Detta kan ske så fort stiftelsen är bildad eller vid senare tidpunkt. Det innebär att det räcker med att en kommun gör en placering för att stiftelsen ska vara bildad, övriga kommuner och landstinget kan anslutas vid senare tidpunkt.

Förslaget

Att planera för framtida pensionsutbetalningar är ett sätt att skapa stabilare förutsättningar för att behålla en ekonomi i balans. Utgångspunkten är att varje generation genom sina skattebetalningar ska täcka de kostnader som är förenade med produktion av den service generationen erhåller. I nuvarande pensionskostnadslösning för en kommun bär framtida generationer kostnaden för pensioner intjänade före 1998.

Här redovisas de överväganden som gjorts avseende hur pensionsåtagandet ska kunna tryggas och hur pensionskostnaderna ska kunna hanteras. En kommun kan välja tre sätt att trygga det åtagande som kommunen har för de pensionsutfästelser som getts till medarbetarna.

Tryggandet kan endera ske genom att bygga upp kapital i balansräkningen (skuldförning) eller genom en försäkringslösning eller genom avsättningar till en pensionsstiftelse. Beroende på vilket beslut kommunen tar så påverkar det kommunens ekonomi både i ett kortare och längre perspektiv.

I kommuner och landsting belastar sedan 1998 såväl pensionsutbetalningar till medarbetare avseende ansvarsförbindelsen som pensionsintjänande för dagens medarbetare den kommunala ekonomin. Under de närmaste decennierna kommer pensionsutbetalningarna på ansvarsförbindelsen att öka och därmed vara ansträngande för många kommuner och landsting. I nedanstående matris redovisas några frågor som ska prövas vid valet av tryggande för att möta de framtida ökade pensionskostnaderna.

	Skuldförning	Försäkring	Stiftelse
Kapitalet uteslutande till pensioner	Nej	Ja	Ja
Kommunen måste skjuta till mer kapital vid behov	Ja	Ja	Ja
Möjlighet att använda pensionskapitalet i verksamheten	Ja	Nej	Ja, via återlån
Möjlighet att påverka förvaltare och förvaltning	Ja	Nej	Ja
Möjlighet att resultatreglera	Nej	Nej	Ja
Avkastningsskatt	Nej	Ja	Ja
Löneskatt	Utbetalt belopp	Avsatt belopp	Avsatt belopp

Förslaget är att kommunerna bildar en gemensam pensionsstiftelse i vilken även landstinget i Uppsala län kan ingå. Grunden för att välja stiftelse är främst möjligheten till resultatutjämning samt att pengar som placeras hos stiftelsen till del kan återlånas till kommun eller landsting. Resultatutjämning åstadkoms genom att begära gottgörelse ur stiftelsen de år då resultatet i kommunen tyngs av pensionskostnaderna och att avstå från gottgörelse de år då kostnaderna klaras inom ramen för de skatteintäkter som finns. Syftet med en pensionsstiftelse är således dels att säkra, trygga, det åtagande som kommunen gjort avseende medarbetarnas pensioner för att underlätta de framtida utbetalningarna dels att få en jämnare belastning av kostnader mellan skattebetalande generationer.

En gemensam pensionsstiftelse har bedömts vara det mest kostnadseffektiva sättet att förvalta pensionsmedel. En pensionsstiftelse bedöms inte medföra administrativa kostnader i någon större omfattning.

Något om stiftelse som form för tryggnad av pensionsförpliktelser

En pensionsstiftelse utgör en säkerhet för de pensionsförpliktelser som kommunerna har gentemot sina medarbetare eller dess efterlevande. Stiftelsen innebär inte att kommunen befrias från ansvaret för givna pensionslöften utan stiftelsen är endast kommunens verktyg för att trygga det pensionsåtagande som kommunen har för sina medarbetare. I **bilaga 2** finns en PM om pensioner, pensionsskuld, tryggnad av pensionsåtagande samt pensionsmedelsförvaltning.

Tillvägagångssättet vid tryggnad av pensionsförpliktelser genom pensionsstiftelse är att arbetsgivaren överför medel till stiftelsen. Pensionsstiftelsen utfäster inte pension, det gör arbetsgivaren. Stiftelsen betalar inte heller ut pension, det gör arbetsgivaren på samma sätt som i dag. Då pensionsutbetalning skett till de tidigare medarbetare begär kommunen utbetalning, gottgörelse, från stiftelsen motsvarande del av vad som utbetalts. Förutsättningen för att stiftelsen ska kunna lämna gottgörelse är att stiftelsens tillgångar minst motsvarar värdet av den skuld den ska trygga.

Särskild löneskatt betalas i dagsläget på pensionsutbetalningar (24,26 %). Vid stiftelsealternativet betalas löneskatt istället redan när kapitalet avsätts till stiftelsen. Värde tillväxten i stiftelsen lönebeskattas därmed inte.

Till skillnad från egen skuldförning av pensionsmedel betalar en stiftelse så kallad avkastningsskatt. Avkastningsskatten är ca 0,4 procent av pensionskapitalet. Avkastningsskatten är den största nackdelen för alternativet med en pensionsstiftelse. Denna skatt kan dock till del kompenseras av att löneskatt inte uppkommer på den värdetillväxt som uppstår på det kapital som stiftelsen förvaltar.

I **bilaga 3** finns en beskrivning av skatteeffekterna som är förknippade med en pensionsstiftelse.

Kommentarer till föreslaget konsortialavtal och stadgar

Konsortialavtalet skapar ett forum där samtliga kommuner som ingår i stiftelsen dels får möjlighet till insyn och inflytande i stiftelsen dels tar successiva beslut om kommuner som ska ingå i stiftelsen samt föreslå arbetsgivarrepresentanter till stiftelsens styrelse. Avtalet har setts som nödvändigt då det inte är praktiskt att ha samtliga kommuner representerade i stiftelsens styrelse. Om samtliga kommuner och landstinget skulle ingå i styrelsen för stiftelsen kommer styrelsen att kunna bli 18 personer då arbetstagarparterna ska ha en representant per stiftare i styrelsen.

De stadgar som redovisas i ärendet är att se som standardstadgar för en pensionsstiftelse. Det som gjorts i nu aktuella stadgar är att föra in hur stiftelsen ska hantera det förhållande att det är flera parter som ingår i stiftelsen och att det är flera parters kapital som ska förvaltas.

Beslutsgången för bildande av stiftelse

Länets kommuner prövar nu bildande av en gemensam pensionsstiftelse. I detta ärende föreslås att Uppsala kommun beslutar att medverka till att en stiftelse bildas där kommunen ska ingå.

Beslutsgången i ärendet föreslås ske i följande steg:

1. kommunstyrelserna i respektive kommun prövar om kommunen ska ingå i stiftelsen.
2. slutligt förslag till bildande av stiftelsen tas fram innehållande stadgar, konsortialavtal varvid respektive kommun som ska ingå i stiftelsen utser representanter i konsortiet samt även får möjlighet att lämna förslag till styrelse.
3. stiftelsen registreras hos Länsstyrelsen i Stockholms län varvid styrelsens medlemmar ska registreras för godkännande av finansinspektionen.
4. styrelsen beslutar om placeringsriktlinjer och konsekvensanalys där en redovisning ska ske av stiftelsens avkastningsmål och hur de ska beräknas, en kvantifiering av den förväntade avkastningen och de risker som finns i de kapitalplaceringar som stiftelsen får göra samt hur rapportering av befintlig risk i gjorda placeringar ska ske. Både placeringsriktlinjerna samt konsekvensanalysen ska godkännas av Finansinspektionen.

För att ge en mer komplett bild av vad hur stiftelsen är tänkt att fungera redovisas för kännedom förslag till stadgar för stiftelsen, förslag till konsortialavtal och styrelsesammansättning för stiftelsen. Bifogat finns förslag till stadgar för stiftelsen (**bilaga 4**) samt förslag till konsortialavtal (**bilaga 5**). Dessa kommer att finnas i slutgiltig form när ärendet förs för ställningstagande i kommunfullmäktige.

Genom att kommuner successivt kan ansluta sig till stiftelsen ska konsortialavtalen förnyas. Kommunstyrelsens i respektive kommun bör därför få ett bemyndigande att svara för det undertecknandet av konsortialavtal så länge det endast handlar om att ansluta nya medlemmar.

Målet är att pensionsstiftelsen ska vara uppsatt för att kunna tas i bruk per 2013-01-01. Respektive kommun avgör sedan i vilken takt de ska avsätta medel till stiftelsen för tryggnad av del av sitt pensionsåtagande och blir då en del av konsortiet och ansluts därigenom till stiftelsen.

För att respektive stiftare ska kunna göra avsättningar till stiftelsen måste de ta fram en aktuell beräkning på sin pensionsskuld. Av denna skuld ska det sedan anges hur stor del av åtagandet som tryggas genom stiftelsen. Denna beräkning och del som tryggas kommer sedan att utgöra en bilaga till stiftelsestadgan som då blir unik för respektive stiftare, se förslag till stadgar § 2.

Ekonomiska konsekvenser

Bildande av en pensionsstiftelse är förknippade med kostnader för bl.a. framtagning av placeringsriktlinjer där externa resurser används. Kostnaden för detta uppskattas till högst 100 tkr och fördelas mellan de kommuner som medverkar i bildandet av stiftelsen. Uppsala kommuns andel av denna kostnad kan beräknas till 75 tkr och finansieras inom kommunstyrelsens budget.

Kapitalet som finns placerat i pensionsstiftelsen kommer att belastas med avkastningsskatt och vid inbetalningen ska särskild löneskatt betalas. Normalt betalas särskild löneskatt på de faktiska pensionsutbetalningarna dvs. vid en senare tidpunkt. Motvikten till dessa två belastande faktorer är att den förräntning som uppkommer på kapitalet i stiftelsen blir fri från särskild löneskatt.

Kommunledningskontoret

Kenneth Holmstedt
stadsdirektör

Bilaga 4

Page 1 of 1
UPPSALA KOMMUNSTYRELSE
2012-06-20
KSN-2012-0855
11 Arkiv 4

Lindberg Martin

Från: Malmberg Jan
Skickat: den 20 juni 2012 13:48
Till: 'information@heby.se'; 'knivsta@knivsta.se'; 'kommun@alvkarleby.se'; 'kommun@habo.se'; 'Kommunledningskontoret'; 'kommunstyrelsekontor@enkoping.se'; 'kommunstyrelsen@osthammar.se'; 'kommunstyrelsen@tierp.se'; 'Landsting Uppsala'
Kopia: 'lars.dalen@heby.se'; Malmberg Jan; 'Conny Rönnholm'; 'Gustaf af Ugglas'; 'per.spjut@swedbank.se'; Frändén Bo; Ekstedt Annica; 'Kjell.Ahnberg@knivsta.se'; 'bo.kullman@alvkarleby.se'; 'Vipul.Vithlani@habo.se'
Bifogade filer: Bilaga 1 stadgar förslag från Uppsala justerade PA2.docx; Bilaga 4 vägledning placeringsriktlinjer.doc; Bilaga 3 skatteeffekter.doc; Förslag till KS-beslut pensionsstiftelseVer 20 juni (2).doc

Bildande av en gemensam pensionsstiftelse för kommunerna och landstinget i Uppsala län

Denna fråga har diskuterats under en längre tid bland ekonomicheferna i Uppsala läns kommuner. Därefter har effektiviseringsberedningen behandlat ärendet. Vid sitt möte den 15 mars 2012 hemställde beredningen att kommuner och landsting i Uppsala län skulle fatta beslut om inriktningen på sin framtida pensionshantering och ta ställning till bildandet av en gemensam pensionsstiftelse.

Arbetet med att färdigställa ett beslutsunderlag har tagit längre tid än vad vi trodde i mars, framförallt beroende på att det finns många frågeställningar både av ekonomisk och av juridisk natur som måste belysas.

Ekonomicheferna har vid sitt möte 2012-06-20 kommit överens om att skicka följande material för ställningstagande.

Detta innebär att länets kommuner och landsting föreslås fatta beslut om bildande av en gemensam pensionsstiftelse. I detta utskick finns följande material bilagt:

1. Förslag till bildande av en gemensam pensionsstiftelse för kommunerna och landstinget i Uppsala län
2. Förslag till stadgar för pensionsstiftelsen
3. Beskrivning av skatteeffekter samt checklista för placering av medel

Ett konsortialavtal mellan stiftarna måste också finnas med innebörd hur stiftarna framgent ska välja styrelse, få inflytande över förändring av placeringsriktlinjer samt kunna i form av "stämma" på årsbasis få del av styrelsens förvaltning. Detta kommer att utarbetas under sommaren och skickas ut under augusti 2012.

Gemensamma placeringsriktlinjer för pensionsstiftelsen utarbetas under hösten för att föreläggas styrelsen i stiftelsen för fastställande efter avstämning med samtliga stiftare.

Med vänliga hälsningar

JAN MALMBERG

Ekonomidirektör

Postadress: Uppsala kommun
kommunledningskontoret, 753 75 Uppsala
Besöksadress: Stadshuset, Vaksalagatan 15
Telefon: 018-727 13 03
E-post: jan.malmberg@ uppsala.se

2012-06-20

PM OM PENSIONER, PENSIONSSKULD, TRYGGANDE AV PENSIONSÅTAGANDE SAMT PENSIONSMEDELSFÖRVALTNING

Inledning

Denna PM har tillkommit för att öka kunskapen kring de kommunala pensionssystemen. Med en ökad kunskap som grund ska PM:an ge underlag för hur Uppsala kommun ska hanteras sina pensionsåtagande både avseende kostnadsaspekten och den finansiella aspekten. De beslut som PM:an ska understödja är följande:

- hur ska de pengar som avsatts från resultaten 2006-2010 användas?
 - o Till del av ansvarsförbindelsen?
 - o Till del av den pensionsskuld som beror på de förmånsbestämda pensionerna?
- hur ska trygandet av pensionsskulden ske?
 - o Genom förvaltning i egen balansräkning?
 - o Genom inbetalning till en pensionsstiftelse?
 - o Genom inbetalning av premie till försäkringsbolag?
- om valet faller på egen förvaltning eller pensionsstiftelse, hur ska pengarna förvaltas?

Sammanfattning

Pension intjänas av medarbetare i takt med att de uppbär lön. Kommunen är garanterad för att pension betalas ut när pensionsrätten inanskrävtas.

Pensionsrätten redovisades som 1997 som ett framtida åtagande vilket inte kostnadsfördes då den intjänades utan när den långt senare ska utbetalas. Detta benämnes att kommunen har en ansvarsförbindelse.

Den pensionsrätt som intjänas från 1998 kostnadsförs däremot och redovisas som skuld i balansräkningen. En del av den intjänade pensionen från 1998 är en sk individuell del vilken utbetalas fortlöpande till medarbetarna som har att anvisa en förvaltare för pengarna. Viss del av pensionen är dock förmånsbestämd och utbetalas först när medarbetaren går i pension. Denna del redovisas som en långsiktig skuld i kommunens balansräkning. En pensionsskuld förändras med det årliga intjänandet, utbetalningar till dem som gått i pension samt värdesäkring av den pensionsrätt som intjänats men ännu inte utbetalats. Värdesäkring sker med hjälp av en ränta samt uppräknings med prisbasbeloppet.

Utbetalningarna kopplade till ansvarsförbindelsen redovisas som en kostnad vilken ska finansieras inom varje års resultat. Denna utbetalning belastar även kommunens likviditet och ska därför ingå i den årliga likviditetsplaneringen.

Utbetalningarna på den förmånsbestämda pensionen är ingen kostnad då de utgör en amortering av tidigare redovisad skuld. De belastar dock kommunens likviditet och ska därför ingå i den årliga likviditetsplaneringen.

Uppsala kommun har satt av 567 mnkr för pensioner. Detta belopp kan användas både för att möta ökningen av utbetalningen på ansvarsförbindelsen och att möta del av den finansiella kostnaden för den pensionsskuld som härrör från den förmånsbestämda pensionsrätten. Båda dessa kostnadsposter kan hanteras inom ramen för en pensionsstiftelse, genom fortsatt förvaltning i egen balansräkning eller genom köp av försäkring.

Inom Uppsala län har förts en diskussion om att bilda en gemensam pensionsstiftelse för att trygga del av de pensionsåtagande kommunerna har till sina medarbetare. Med tryggande menas att alla förpliktelser som avser den del av pensionen som tryggats inte längre belastar kommunen. För att kunna bilda en stiftelse inom länet är Uppsala kommuns medverka avgörande.

PM:an avslutas med ett förslag där:

- reserverade medel används både för ansvarsförbindelsen och den redovisade pensionskulden
- ett placeringsreglemente ska utarbetas.

1. Allmänt om pensionssystem i kommunal sektor

Pension intjänas i takt med att en medarbetare har anställning och uppbär lön. Till och med 1997 fanns ett pensionssystem som byggde på att intjänad pension inte kostnadsfördes utan kostnaden uppkommer istället när pensionsutbetalningarna sker. 1998 ersattes det gamla pensionsavtalet PA-KL av PFA-avtalet vilket i sin tur har ersatts av KAP-KL. Detta innebär att kommunens pensionsåtagande gentemot medarbetarna består av två delar - pensionsrätt intjänad tom 1997 respektive den som intjänas from 1998. Den nya delen from 1998 kostnadsförs i takt med att medarbetarna intjänar pensionsrätt och redovisas som en skuld till medarbetarna i balansräkningen (KAP-KL) medan den gamla redovisas som ansvarsförbindelse för pensioner (PA-KL). Tillsammans utgör dessa två delar kommunens totala pensionsåtagande.

I KAP-KL avtalet är större delen av intjänad pension avgiftsbestämd. Till avgiftsbaserad ålderspension betalar arbetsgivaren en pensionspremie på mellan 3,4 - 4,5 procent av årslön upp till 7,5 basbelopp. På lönedelar över den nivån är pensionspremien mellan 1,1 - 2,1 procent av årslönen. Vilken procentsats som gäller för en medarbetare styrs utifrån vilken avtalsområde personen tillhör. Hela avgiften avsätts till individuell del. Den anställde väljer själv hur den individuella delen ska placeras, i en traditionell försäkring eller i en fondförsäkring. Året efter att den individuella delen har intjänats betalar kommunen ut den individuella delen till den pensionsförvaltare och försäkringsform som den anställde valt. Det betyder att den skuld som redovisats på balansdagen för intjänad pensionsrätt till del regleras. Varför regleras inte hela skulden?

En anställd har för lönedelar över 7,5 prisbasbelopp även ett intjänande av sk förmånsbestämd pensionsrätt. I liket med den individuella delen så kostnadsför kommunen den förmånsbestämda pensionsrätten. Då den förmånsbestämda delen inte utbetalas till den anställde redovisar kommunen en skuld för denna pensionsrätt.

Intjänad pensionsrätt disponeras av den anställde, eller dennes anhörige om den pensionsberättigade avlider, enligt följande:

- pensionen kan tas ut tidigast från 61 år och senast från 67 år
- den intjänade pensionsrätten räknas varje år upp med inkomstbasbeloppets förändring fram tills pensionen ska betalas ut. När utbetalningen börjar, värdesäkras pensionen med prisbasbeloppet.
- efterlevandepension, ersättning betalas ut i upp till fem år
- barnpension, barn får ersättning fram till dess att de fyllt 18 år.

För att pensionssystemet ska klara av att finansiera pensionsutgifterna så måste risken för underskott i systemet tas bort. Därför finns en automatisk balansering, den så kallade bromsen, i pensionssystemet som ser till att utgifterna på lång sikt inte överstiger intäkterna. Om bromsen

slår in innebär det att pensionerna inte räknas upp med lika mycket som inkomsterna ökat under året innan.

2. Redovisning av pensionsåtagande

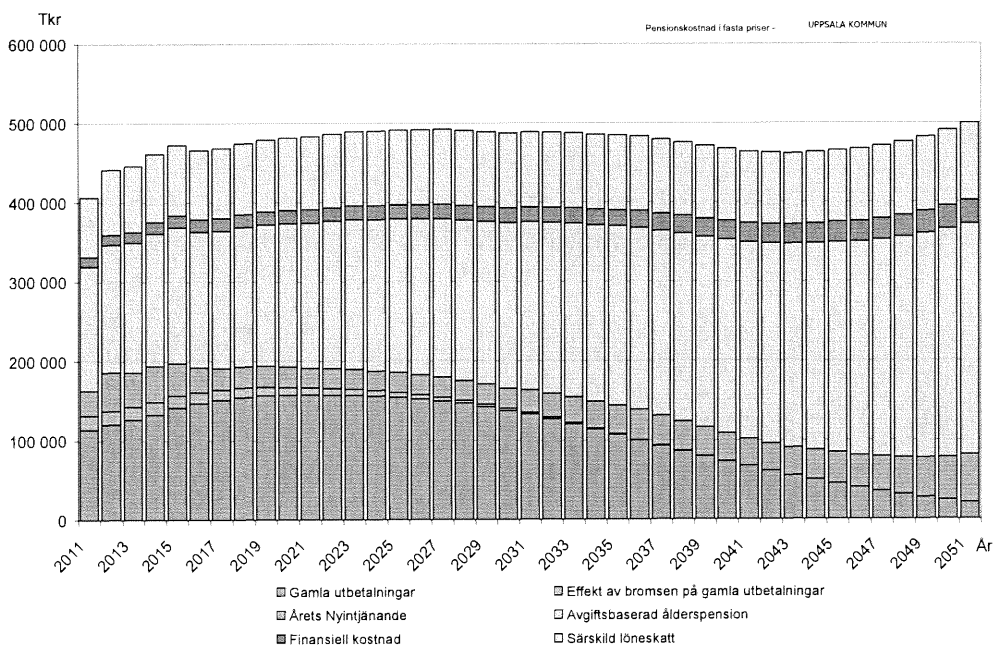
Redovisningen av pensionsförpliktelser regleras i den kommunala redovisningslagen. Kortfattat innebär den kommunala pensionsredovisningsmodellen (blandmodellen) att de pensionsrättigheter som personalen intjänat före år 1998 inte ska skuldredovisas i balansräkningen. Däremot ska utbetalningar av dessa pensioner redovisas som kostnader. Pensionsrättigheter som intjänats efter 1998 skuldredovisas dock och periodiseras efter vad som allmänt kan betraktas som redovisning enligt bokföringsmässiga grunder.

Pensionsförpliktelserna är synliga som:

- ansvarsförbindelse inom linjen i årsredovisningen (i enlighet med de gällande redovisningsreglerna) för de pensioner som följer PA-KL (intjänade tom 1997)
- skulder i balansräkningen för de pensioner som följer pensionsavtalet PFA (intjänade from 1998)

Enligt de prognoser för pensionsutbetalningar som de flesta kommuner har kommer de årliga utbetalningarna, avseende de pensioner som redovisas i form av ansvarsförbindelse, att öka successivt för att nå en kulmen runt 2017-2025. Detta beror på stora pensionsavgångar under de kommande åren och därmed ökat antal medarbetare som ska ha pension baserat på en rätt intjänad tom 1997.

I figuren nedan redovisas hur utbetalningarna kopplade till ansvarsförbindelsen och övriga pensionsförpliktelser ser ut för Uppsala kommun.

Hur ökningen av utbetalningarna slår i varje enskild kommun varierar och är beroende av åldersprofilen hos medarbetarna - desto högre medelåldern är hos medarbetarna desto tidigare kommer utbetalningarna. De kommande utbetalningarna kommer att medföra en påfrestning på likviditeten samtidigt som de tar ökat utrymme från kommunens resurser för verksamheterna eftersom de ska kostnadsföras vid utbetalningstillfället.

Bakgrunden till storleken på den pensionseskuld som redovisas i form av en ansvarsförbindelse är tre decenniers kraftig expansion av antalet anställda samt att pensionseskulden har byggts upp utifrån ett förmånsbestämt system. I detta förmånsbestämda system har ingen avsättning gjorts varken hos arbetsgivaren eller hos arbetstagaren.

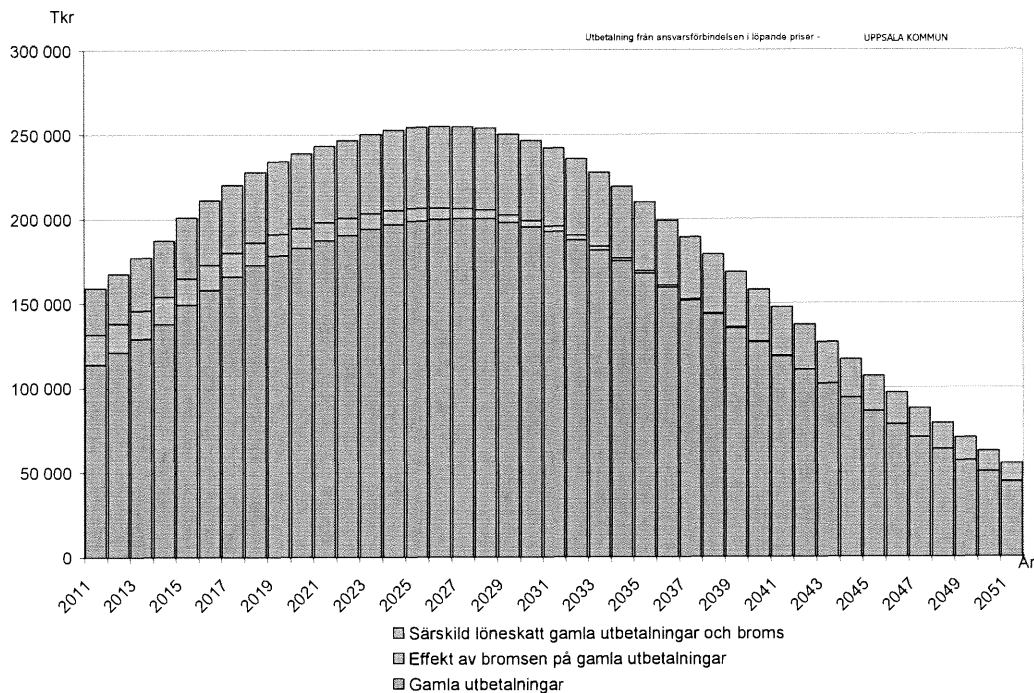
Vår uppgift är nu att hitta ett sätt att hantera dels ansvarsförbindelse dels den redovisade pensionseskuld. Utgångspunkten därvid är att hitta förslag som gör att såväl den likviditetsmässiga som kostnads-mässiga påfrestningen jämnas ut över tid och generationer. Det innebär att nuvarande generationer, som mottagit service från kommunen under intjänande åren, måste bära så stor del som möjligt av detta pensionsintjänande. Om detta inte sker får kommande generationer bära både de pensionskostnader som årligen uppstår vid intjänande och det intjänande som skedde fram tom 1997.

3. Uppsala kommuns aktuella pensionsåtagande

3.1 Ansvarsförbindelsen storlek samt prognos över de årliga betalningarna

Ansvarsförbindelsen är per den 31 december 2010 nära fyra miljarder kronor. I beloppet ingår även den särskilda löneskatt som ska betalas på varje utbetalning av pension. Löneskatten uppgår för närvarande till 24,26 procent av pensionsbeloppen.

I nedanstående bild redovisas den senaste prognosen över hur utbetalningarna kopplade till ansvarsförbindelsen ökar:

Varje år sker utbetalningar baserat på den pensionsrätt som intjänats tom 1997 den s.k. ansvarsförbindelsen. Dessa utbetalningar var för 2010 nära 137 mnkr inkl den särskilda löneskatten. Betalningarna prognostiseras öka till 161 mnkr för 2011, 172 mnkr för 2012 respektive 183 mnkr för 2013. Dessa utbetalningar kostnadsförs och ska därmed finansieras av respektive års intäkter, läs skatteintäkter. Ökningen av utbetalningar beräknas öka i takt med att fler medarbetare som intjänat pensionsrätt fram tom 1997 går i pension.

3.2 Pensionsskuld i balansräkningen

Utöver ansvarsförbindelsen byggs en ny skuld upp genom det förmånsbestämda pensionsintjänande som sker successivt. Denna skuld uppgick till 454 mnkr per den 31 december 2010 och beräknas öka med ca 50 mnkr per år. Genom att åtagandet redovisas som en årlig kostnad kommer de framtida utbetalningarna att bli en fråga om att ha likviditet för att klara utbetalningarna. När utbetalningarna på ansvarsförbindelsen är på väg att minska kommer betalningarna för den förmånsbestämda pensionen att öka.

3.3 Reservering för att möta ansvarsförbindelsen

Uppsala kommun har under ett antal år gjort avsättningar från de positiva resultat som kommunen redovisat för att skapa ett kapital som kan möta del av de framtida betalningarna på ansvarsförbindelsen. Dessa avsättningar är tagna på resultatet vilket innebär att del av de framtida betalningarna inte kommer att ses som kostnader utan endast utbetalningar. Denna teknik säkerställer att nuvarande generationer inte skjuter kostnader på kommande.

Tom 2010 har avsatts 567 mnkr vilka reserverats för att möta kommande betalningar av pensioner. Av detta belopp var 252 mnkr placerade i form av stats- respektive bostadsobligationer medan resterande 315 mnkr har återlånats och därmed ingår i kommunens rörelsekapital. Detta kapital ingår i de pengar som finansierar kommunens investeringar.

3.4 Hur mycket behöver avsättas?

Denna fråga kräver ett beräkningsunderlag där betalningarna på ansvarsförbindelsen är en del och nivån på vilken årlig kostnad som ska tas av respektive års skatteintäkter och hur mycket som ska täckas av reserverade pengar. Ett sådant underlag har presenterats av kommunens pensionsförvaltare KPA.

Om vi accepterar dagens nivå på kostnaden och håller dess andel av de årliga skatteintäkterna konstant erfordras ett kapital på ca 200 mnkr. Idag har det reserverats betydligt mer än detta belopp vilket ger möjlighet att antingen minska de årliga kostnaderna som beror på ansvarsförbindelsen eller att reservera del av pengarna till att möta den finansiella kostnaden på den pensionsskuld som kommer från intjänade förmånsbestämda pensioner.

4. Beskrivning av hur pensionsåtagandet kan tryggas

Här följer en beskrivning av fördelar och nackdelar med olika alternativ att skapa medel för att ”matcha” en kommuns pensionsförpliktelser, ett sk tryggande. Inom pensionsförvaltning är det viktigt att använda sig av den sk. ”matchningsprincipen” som sätter placeringarna i relation till de risker som finns i pensionsåtagandet.

Syftet är att förebygga den ekonomiska påfrestningen som de kommande åren kan innebära. Många kommuner har redan i någon form satt av medel för detta men långt ifrån alla och långt ifrån de belopp som svarar mot skulden och ansvarsförbindelsen. Andra har tecknat försäkring för vissa delar av sitt pensionsåtagande.

4.1 Tryggande genom reservering i egen balansräkning

Innebär att en kommun i den egna balansräkningen skapar ett kapital som avses användas för att möta framtida pensionskostnader. Kapitalet kan placeras externt eller återlånas till verksamheten för att vara del i kommunens finansieringslösningar. Återlån är en form av placering som ska generera ränta till det reserverade kapitalet.

Hur placeringarna ska göras är beroende på den placeringshorisont som finns samt den risk som accepteras. Dessas två faktorer styrs av hur den skuld ser ut som placeringen ska möta och hur skulden förändras.

I det följande görs en kortfattad beskrivning av de för- och nackdelar som finns med att reservera pengar i egen balansräkning.

Fördelar:

- Tillgångarna eller den avkastning de ger belastas inte med någon form av skatt
- Tillgångarna belastas inte av någon annan organisations administrativa kostnader eller vinstkrav
- Kommunen har egen och suverän kontroll över tillgångarna och placeringen av dessa
- Löneskatt betalas först när pensionsbeloppen betalas ut

Nackdelar:

- Kommunen måste besitta viss kompetens för att styra förvaltningen av tillgångarna även om själva den löpande förvaltningen lämnas ut till en extern kapitalförvaltare
- Medlen är inte inlåsta, dvs. säkrade för tid och evighet till pensioner. Tillgångarna kan i framtiden, efter politiskt beslut, omdisponeras till andra ändamål.

Den sista punkten är den som oftast diskuteras när det gäller denna form av tryggande. Genom att tillgångarna finns i den egna balansräkningen kommer resultatet av förvaltningen, avkastningen, att redovisas som en del av kommunens resultat. Om det regelmässigt uppkommer plusresultat kan det uppstå en diskussion huruvida denna avkastning ska tillgodogöras pensionskapitalet eller

användas som en finansiering av kommunens löpande verksamhet. Utgångspunkten måste härvid alltid vara att den ska tillgodogöras det kapital som avsatts för att trygga de pensionsförpliktelser som kommunen har.

4.2 Tryggande genom försäkringslösning

Försäkringslösning innebär att kommunen för en bestämd del av sitt pensionsåtagande, vanligen en årskull av medarbetarna eller del därav, tecknar en försäkring hos ett pensionsbolag. Genom försäkringen överlåter kommunen sitt åtagande på försäkringsbolaget mot en premiebetalning. Kapitalet förvaltas sedan av försäkringsbolaget som en del i deras vanligen mycket omfattande kapitalförvaltning.

I det följande görs en kortfattad beskrivning av de för- och nackdelar som finns med att trygga åtagandet genom en försäkringslösning.

Fördelar:

- Hundraprocentig inlåsningsseffekt – avsatta medel kan bara användas till pensionsändamål
- Försäkringsbolaget kan i avtalet garantera avkastning (detta kan i sin tur begränsa bolagets placeringsmöjligheter och därmed avkastningspotential)
- Överskott från kapitalförvaltningen hos bolaget kan avsättas till överskottsfond avsedd för kommunen. Överskottsfonden kan disponeras av kommunen till en viss kostnad.

Nackdelar:

- Försäkringsbolaget betalar avkastningsskatt på försäkringskapitalet, denna skatt bär kommunen genom den ligger i premien
- Kommunen kan inte påverka kapitalplaceringen
- Löneskatt betalas ut det år premien ska betalas dvs före (ibland långt före) det att själva pensionen betalas ut
- Administration, omkostnader och avkastning/vinst för bolaget betalas via premien. Det innebär högre kostnader för kommunen än vid egen administration.

4.3 Tryggande genom avsättning till pensionsstiftelse

En stiftelse är en egen juridisk enhet avskild från dess stiftare, kommunen. Stiftelsen har endast ett ändamål och det är att trygga pensioner. Till stiftelsen betalar kommunen in ett kapital för att täcka ett givet pensionsåtagande. Stiftelsen förvaltar kapitalet utifrån den instruktion som stiftaren givit den. Från stiftelsen kan sedan kommunen begära sk gottgörelse för att täcka de pensionskostnader som kommunen har. Gottgörelse kan kommunen endast få om stiftelsens tillgångar är större än det pensionsåtagande som den ska trygga eller att det finns en avkastning det år när gottgörelse begärs.

I det följande görs en kortfattad beskrivning av de för- och nackdelar som finns med att avsätta pengar i en pensionsstiftelse.

Fördelar:

- Hundraprocentig inlåsningsseffekt – avsatta medel kan bara användas till pensionsändamål
- Stiftelsen bestämmer själv över kapitalförvaltning och placeringar utifrån det mandat som stiftaren givit stiftelsen
- Stiftaren, kommunen, har full insyn i stiftelsen verksamhet
- Administration och därmed kostnaderna kan hållas relativt låga jämfört med försäkringslösning

Nackdelar:

- Stiftelsen betalar avkastningsskatt på pensionskapitalet
- Administrationen och kostnaderna kan bli högre än vid en förvaltning i egen regi

- Löneskatt betalas ut när kommunen betalar in sitt kapital till stiftelsen

Inom Uppsala län har en diskussion förts mellan kommunerna om att bilda en gemensam pensionsstiftelse. En sådan stiftelse ska uteslutande användas för att trygga del av de pensionsåtagande som ingående kommuner har. Inom en stiftelse disponerar respektive kommun sin andel av stiftelsens kapital baserat på de inbetalningar som kommunen gjort. En förutsättning för att kunna bilda en stiftelse i länet är att Uppsala medverkar som en av bildarna då endast Uppsala har ett mer betydande kapital att sätta in i en stiftelse. Storleken på det kapital som stiftelsen förvaltar är viktigt för att kunna motivera de kostnader som finns kring stiftelsens administration. Med ett större kapital blir kostnaderna låga mätt som andel av stiftelsens kapital.

5. Förvaltning av pengar som reserveras för att möta ansvarsförbindelsen

För alternativet att tryggande löses genom försäkringsmodellen uppkommer inte frågan om hur kapitalet ska förvaltas då det sker inom försäkringsbolaget.

I de två övriga alternativen, egen balansräkning respektive pensionsstiftelse, måste kommunen ta ställning till hur förvaltningen ska göras. Ett sådant ställningstagande innehåller flera steg. Utgångspunkten för förvaltningen är en studie av den skuld som ska tryggas och hur den utvecklas och ska avvecklas. Hur mycket ökar pensionsåtagandet genom uppräknings och ränta? Förändras skulden och betalningarna på den genom att pensionskollektivet får en längre livslängd? När ska utbetalningarna ske? är frågor som styr förvaltningen av kapitalet.

Den studie som ligger till grund för hur kapitalet ska förvaltas kallas ALM-studie som beskrivs enligt följande hos andra AP-fonden:

”Asset Liability Modelling. Analysmodell för att fastställa fondens strategiska portfölj. Studien, som kontinuerligt revideras, syftar till att fastställa den optimala sammansättningen av fondens olika tillgångsslag, som bäst motsvarar fondens långsiktiga åtaganden gentemot det svenska pensionskollektivet. De bedömningar som ligger till grund för analysen ska ta hänsyn till såväl demografiska förändringar i samhället som den allmänna ekonomiska utvecklingen.”

En sådan studie måste göras före det att en placeringsportfölj sätts upp. Med denna studie som grund kan en strategisk allokering göras för en portfölj. Med det avses en beskrivning av vilka tillgångsslag som är lämpliga och inom vilka limiter dessa ska hållas.

Med en sådan studie kan placeringar göras som skapar en tillgångsportfölj som ska matcha den skuldportfölj som pensionsförpliktelse utgör. I portföljen måste ske en kontinuerlig bevakning av hur olika tillgångsslag utvecklas och omplaceringar göras utifrån att sätta limiter inte innehålls eller att vissa tillgångsslag inte utvecklas som förväntat. Detta är en taktisk allokering av portföljen.

Oavsett om det handlar om en förvaltning i egen balansräkning eller genom en pensionsstiftelse måste beslut fattas om hur den strategiska och taktiska allokeringen ska se ut och skötas. För ett sådant uppdrag bör extern kompetens användas både avseende ALM-studierna och portföljförvaltningen. Själva förvaltningsuppdraget kan överlåtas på annan part helt och hållet, diskretionärt, eller ske genom att extern part rådgiver kommunen om förvaltning.

Rekommendationer

Följande frågor ska det göras ett ställningstagande i:

- Hur mycket kapital ska reserveras för att möta de ökande betalningarna på ansvarsförbindelsen? För att kunna svara på frågan måste vi ta ställning till följande:
 - Nuvarande nominella betalningar ska ej öka?
 - Nuvarande reala betalningar ska ej öka?
 - Nuvarande betalning som andel av skatteintäkterna ska ej öka?
- Hur mycket kapital ska reserveras för att möta den finansiella kostnaden på den pensionskund som kommunen redovisar?
 - Den finansiella kostnaden är idag ca 25 mnkr årligen och ökar till nära 30 mnkr per år om fyra år
- Hur ska reserverat kapital förvaltas?
 - I egen balansräkning?
 - I en pensionsstiftelse? (endast aktuellt för alternativet där pengar reserveras för att möta den pensionskostnad som ansvarsförbindelsen medför)
- Hur ska det placeringsreglemente som gäller för kapitalförvaltning utformas?
 - Avvägning mellan tillgångsslag
 - Risknivå baserad på risken i skuldportföljen

ORDLISTA

Balansräkning: är en uppställning av en organisations tillgångar och skulder vid ett givet tillfälle

Pensionsrätt: i takt med att en medarbetare arbetar i kommunen och får lön intjänar denne även en rätt till pension from 65 års ålder (avvikelser förekommer från 65 år), denna rätt brukar ses som uppskjuten lön

Särskild löneskatt: Särskild löneskatt på pensionskostnader påförs med 24,26 % på kostnaden för utfäst tjänstepension till anställda

Ansvarsförbindelse: pensionsrätt som intjänats tom 1997 har inte tagits upp av svenska kommuner som en skuld till medarbetarna trots att det de facto är så, den pensionsrätt som intjänats tom 1997 benämns istället för ansvarsförbindelse i den kommunala redovisningen

Pensionsskuld: summan av alla intjänade pensionsrätter from 1998 är kommunens pensionsskuld, redovisas som en skuld i balansräkningen

Efterlevandepension: Efterlevandepension är en del av det allmänna pensionssystemet. Efterlevande kan få efterlevandepension som ett ekonomiskt stöd. Den ska täcka en del av den försörjning som den avlidna bidrog med.

Förmånsbestämd pension: I en förmånsbestämd pension är du garanterad pension motsvarande en viss procent av din slutlön vid pensionsåldern.

Tryggande: en strategi för att på bästa sätt trygga pensionsutfästelsen till de anställda.

Försäkring: en finansiell riskspridning mellan ett större antal enheter, eller det affärsmässiga erbjudandet av skydd mot de finansiella aspekterna av risk.

Stiftelse: En stiftelse är en juridiskperson. En stiftelse har, till skillnad från föreningar och bolag, inga medlemmar och ingen ägare. Stiftelsen äger i princip sig själv. Stiftelsen förvaltar en ekonomisk förmögenhet, som en eller flera fysiska eller juridiska personer (stiftare) har avsatt för ett särskilt ändamål, vilket skall vara över en längre tid.

Bilaga 3

Skatteeffekter

Avkastningsskatt

Om pensionsutfästelserna ska tryggas via pensionsstiftelse tillkommer en kostnad i form av avkastningsskatt. Avkastningsskatt utgår med 15 procent på avkastningen. Avkastningen definieras som den genomsnittliga statslåneräntan under året före beskattningsåret multiplicerat med det kapital som finns i stiftelsen vid beskattningsårets ingång. Detta innebär att om den faktiska avkastningen är lägre än statslåneräntan blir skattesatsen högre än 15 procent på faktisk avkastning och om den faktiska avkastningen är högre blir skattesatsen lägre än 15 procent. Schablonmässigt kan avkastningsskatten beräknas uppgå till 0,6 procent av värdet på de placerade tillgångarna.

Vid tryggande i försäkringsbolag inbetalas avkastningsskatten av försäkringsbolaget.

Särskild löneskatt

Särskild löneskatt utgår med 24,26 procent på pensionskostnaderna. I de fall pensionskapitalet förvaltas direkt i kommuners och landstings balansräkningar betalas skatten när pensionerna betalas ut. Väljer man att istället trygga pensionerna i egen stiftelse eller med försäkring tas löneskatten ut redan vid betalning till stiftelsen eller försäkringsbolaget. Detta innebär en tidigareläggning av löneskatteinbetalningarna. Den tillväxt som sker i stiftelsen eller försäkringsbolaget på det avsatta kapitalet kommer däremot inte att bli föremål för särskild löneskatt. Underlaget för löneskatten som utgörs av den utbetalda pensionen får minska med det belopp som arbetsgivaren erhåller i gottgörelse.

Nackdelen med att betalning till stiftelse eller försäkringsbolag medför en tidigareläggning av löneskattebetalningen kan uppvägas av att löneskatt inte utgår på avkastningen. Är avkastningen hög kan det vara en fördel ur skattesynpunkt att betala löneskatten när avsättningen görs istället för när pensionen betalas ut. Det beror förstås på hur avkastningen utvecklas, något som är svårt att i förväg prognostisera. Vid samma avkastning i de alternativa lösningarna är löneskatten kostnadsneutral. Den särskilda löneskatten på pensionskostnader är därför inte avgörande för om kapitalet ska förvaltas direkt i balansräkningen eller via pensionsstiftelse eller försäkring.

Stadgar för Uppsala läns Pensionsstiftelse

§ 1 Firma

Stiftelsens namn är Uppsala läns Pensionsstiftelse.

§ 2 Ändamål

Stiftelsen är en gemensam stiftelse. Stiftelsens uteslutande ändamål att trygga utfästelser av ålders och efterlevandepension, som givits av respektive kommun i Upplands län som beviljats anslutning till stiftelsen – i fortsättningen benämnt arbetsgivaren – åt dess arbetstagare, tidigare arbetstagare eller deras efterlevande.

För vardera ingående arbetsgivare redovisas i särskild förteckning vilket pensionsåtagande som stiftelsen ska trygga.

§ 3 Anslutning till stiftelsen

Till stiftelsen ansluts arbetsgivare som beviljats inträde av styrelsen eller den styrelsen utser.

§ 4 Styrelse

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av lägst fyra och högst åtta ordinarie ledamöter med lika fördelning mellan arbetsgivarna och de anställda som omfattas av stiftelsen. Om styrelsesuppleanter nomineras kan dessa vara minst fyra och högst åtta stycken och nomineras i samma ordning och fördelning som gäller för ordinarie ledamöter. Ledamöter och suppleanter väljs för en tid av fyra år till lika antal av arbetsgivaren och de arbetstagare som omfattas av stiftelsen ändamål.

Styrelsen är beslutförför, när antalet närvarande vid sammanträde utgör minst hälften av hela antalet styrelseledamöter. Av ledamöterna skall lika många närvara från vardera sidan. Som styrelsens beslut gäller den mening, om vilka de flesta röstande enar sig. Vid lika röstetal förordnar tillsynsmyndigheten på styrelsens begäran utomstående att delta i ärendets avgörande.

Stiftelsen ska ha sitt säte på den ort, där arbetsgivaren med den största andelen i stiftelsen har sitt säte, vilken för närvarande är Uppsala.

§ 5 Protokoll

Vid styrelsens sammanträden ska föras protokoll, som ska justeras av ordföranden jämte den eller de ytterligare personer, som vid varje sammanträde därtill utses. Protokollen ska föras i nummerföljd och ska förvaras på betryggande sätt.

§ 6 Firmateckning

Stiftelsens firma tecknas förutom av styrelsen av den eller dem som styrelsen därtill utser.

§ 7 Räkenskapsår

Stiftelsen räkenskapsår är kalenderår.

§ 8 Revision

Styrelsens förvaltning och stiftelsens räkenskaper ska granskas av auktoriserad revisor som utses av Uppsala kommun.

§ 9 Placeringsriktlinjer

Styrelsen ska fastställa placeringsriktlinjer med beaktande av vad som stadgas i 10 b § tryggandelagen. Styrelsen ansvarar för att placeringsriktlinjerna följs och ska fortlöpande pröva om de behöver ändras.

Styrelsen ansvarar för att riktlinjerna lämnas in till Finansinspektion senast när de börjar användas och ger samtidigt in en redogörelse för de konsekvenser som riktlinjerna får för stiftelsen och de som omfattas av stiftelsens ändamål.

§ 10 Förvaltning

Stiftelsens medel förvaltas av styrelsen med beaktande av vad som stadgas i 10 a § tredje – femte stycket tryggandelagen och 10 b tryggandelagen.

§ 11 Information

Styrelsen ansvarar för den information som det åligger stiftelsen att ge enligt 10 d tryggandelagen.

§ 12 Gottgörelse

Om respektive kommuns rätt till gottgörelse gäller vad som föreskrivs i 14–15 §§ tryggandelagen.

§ 13 Likvidation

I fråga om likvidation gäller vad som stadgas i 19–21 §§ tryggandelagen.

§ 14 Stadgeändring

Ändring av stadgarna beslutas av styrelsen, dock att ändring avseende stiftelsens ändamål förutsätter iakttagande av bestämmelserna i 22 § tryggandelagen.

Stadgarna har fastställts med styrelsen för Uppsala läns Pensionsstiftelse den XX 20xx

.....

NN

.....

NN

.....

NN

.....

NN

Konsortieavtal

för kommuner som har del i Uppsala läns Pensionsstiftelse

Mellan nedan förtecknade kommuner och kommuner som senare ansluter sig till detta avtal har denna dag träffas följande konsortialavtal ("Konsortieavtalet" eller "Avtalet") om samverkan ("Konsortiet") i frågor rörande Uppsala läns Pensionsstiftelse nedan benämnd "Stiftelsen". Parterna i Konsortialavtalet benämns nedan gemensamt "Konsortiemedlem/ar".

Uppsala kommun orgnr xxx adress xxxx

Heby kommun

Håbo kommun

Knivsta Kommun

Tierps kommun

Älvkarleby kommun

Östhammars kommun

1. BAKGRUND M.M.

Konsortiemedlemmarna har fattat beslut om att bilda Uppsala läns Pensionsstiftelse, org.nr.xxxxxxx, och att avsätta medel till denna stiftelse. Stiftelsen är en gemensam pensionsstiftelse med förmögenhetsgemenskap dvs. sådan pensionsstiftelse där två eller flera kommuner har avsatt medel, som sammanslagits till en gemensam förmögenhetsmassa i vilken arbetsgivarna äger del i förhållande till sina förmögenhetstillskott efter avdrag för uttag.

Stiftelsens uteslutande ändamål att trygga utfästelser av ålders- och efterlevandepension, som givits av respektive kommun i Upplands län som beviljats anslutning till stiftelsen – i fortsättningen benämnt arbetsgivaren – åt dess arbetstagare, tidigare arbetstagare eller deras efterlevande.

Anslutning till konsortiet har skett genom att envar av Konsortiemedlemmarna påtecknat ett original exemplar av Avtalet. Avtalet förvaras hos Uppsala kommun.

Senare anslutning kan ske av ytterligare part genom undertecknande av en särskild anslutningshandling som skall förvaras tillsammans med original exemplaret av detta Avtal.

Syftet med Konsortiet är att ge en komplettering till Stiftelselagen (1994:1220) och till lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. (Tryggandelagen) regler om gemensamma pensionsstiftelser och skall vara ett forum för angelägenheter som rör Stiftelsen och därvid tillvarata Konsortiemedlemmarnas intressen. Konsortiets verksamhet bedrivs genom konsortiesammanträde och i förekommande fall ett inrättat Arbetsutskott. En förutsättning för medlemskap är att Konsortiemedlem tryggar pension genom stiftelsen.

2. KONSORTIEMEDLEMS SKYLDIGHETER

Konsortiedlem åtar sig att

a) för de pensionslöften Konsortiedlem avser att trygga i Stiftelsen, avsätta nödvändiga medel till Stiftelsen, så att Konsortiedlems andel av Stiftelsens förvaltade kapital motsvarar i frågavarande andel av pensionsskulden och att b) i övrigt på bästa sätt verka för och följa bestämmelserna i detta Avtal. Konsortiedlemmarna är överens om att Konsortiedlem från tid till annan kan få avvika från ovanstående, t.ex. full fondering, om detta anses vara till fördel för Konsortiedlemmen.

3. STYRELSEN I STIFTELSEN

Styrelsen för Stiftelsen skall enligt Stiftelsens stadgar bestå av lägst fyra och högst åtta ordinarie ledamöter med lika fördelning mellan ledamöter valda av Konsortiedlemmarna ("Arbetsgivarledamöter") och ledamöter valda av de anställda som omfattas av Stiftelsen ("Arbetsstagarledamöter").

Om styrelsesuppleanter nomineras skall dessa vara minst fyra och högst åtta stycken och nomineras i samma ordning och fördelning som gäller för ordinarie ledamöter.

Konsortiedlemmarna är överens om att Arbetsgivarledamöter skall, efter beaktande av lämnat förslag av respektive Kommun väljas av konsortiedlemmarna.

Arbetsstagarledamöter väljs in i den ordning som framgår av Tryggandelagen.

4. KONSORTIESAMMANTRÄDE

Beslut inom Konsortiet fattas av konsortiesammanträde. Till varje konsortiesammanträde utser varje Konsortiedlem en representant. Beslut vid konsortiesammanträde fattas med enkel majoritet och Konsortiet är beslutsfört om endast om samtliga Konsortiedlemmar representeras vid mötet. Vid lika röstetal gäller den röst som ordföranden.....?

Konsortiesammanträde skall äga rum minst en gång varje kalenderår senast under juni månad, varvid följande dagordning skall följas:

- a) Val av mötesordförande
- b) Val av protokollförare vid konsortiesammanträdet
- c) Val av två justeringsmän
- d) Prövning av om konsortiesammanträdet sammankallats i föreskriven ordning
- e) Inrättande av Arbetsutskott och i förekommande fall val av ledamöter till Arbetsutskottet
- f) Övriga frågor

Kallelse till konsortiesammanträde skall ske genom Uppsala kommun. Kallelse med förslag till dagordning samt tid och plats skall sändas till Konsortiedlem tidigast fyra och senast två veckor före konsortiesammanträde.

Konsortiedlem kan när som helst påkalla ett konsortiesammanträde.

Kallelse till konsortiesammanträde sker enligt ovanstående stycke.

Vid alla konsortiesammanträden skall det föras protokoll, vilka skall föras i paragrafnummerordning. Protokoll skall justeras av minst två personer representerande olika Konsortiedlemmar. Protokoll skall förvaras hos Uppsala kommun.

5. UPPGIFTER FÖR ARBETSUTSKOTT

Konsortiet kan, om Konsortiemedlemmarna finner lämpligt, inrätta ett Arbetsutskott. Arbetsutskottet skall bestå av tre ledamöter varav en skall vara ordförande och en sekreterare; alla med ett års mandattid med möjlighet till omval. Varje Konsortiemedlem får nominera högst en ledamot. Innan Konsortiemedlem beslutar vilka personer som skall nomineras till ledamöter skall samråd äga rum med övriga Konsortiemedlemmar. Ordförande och sekreterare väljs inom Arbetsutskottet med enkel majoritet. Sammanträde i Arbetsutskottet sker på tid och plats som bestäms av dess ordförande. Arbetsutskottets ordförande svarar också i förekommande fall för förslag till dagordning för konsortiesammanträden enligt dagordning enligt punkt 4 ovan.

Arbetsutskottet skall svara för följande frågor:

- Lämna förslag på Arbetsgivarledamöter till Stiftelsens styrelse senast i februari månad det år styrelseledamöter skall väljas. Förslaget skall presenteras för var konsortiemedlem som representerar sin kommun. Styrelseledamot väljs normalt på tre år. Därvid skall föreslagen ledamot ha den kompetens som uppdraget förutsätter, ha genomgått erforderlig prövning hos Finansinspektionen och ha möjlighet att avsätta tillräckligt med tid för sitt uppdrag. Innan förslag till respektive kommun lämnas skall samråd äga rum med Konsortiemedlemmarna.
- Hantera löpande frågor inom Konsortiet som avser administration av Konsortiet och andra frågor som konsortiesammanträdet uppdragit åt Arbetsutskottet att svara för.
- Vart tredje år utvärdera styrelsens arbete. Om utvärdering sker med externt stöd skall kostnader fördelas mellan Konsortiemedlemmarna i förhållande till Konsortiemedlems andel av Stiftelsen förvaltad kapital.
- Föreslå eventuella styrelsearvoden och andra ersättningar till styrelseledamöterna.
- Om det framkommer skäl eller föreligger omständigheter som skulle innebära att förändringar av Stiftelsens stadgar skulle kunna gynna Konsortiemedlemmarnas och deras pensionsborgenärers gemensamma intressen, föreslå sådana förändringar av Stiftelsens stadgar.
- Minst en gång varje år och när önskemål framförts av Konsortiemedlem eller när behov föreligger enligt Arbetsutskottets ordförande, kalla Konsortiemedlemmarna till konsortiesammanträde för behandling av frågor som berör Stiftelsen.
- Att Konsortiemedlemmarna erhåller skriftlig information om när ny Konsortiemedlem inträtt eller utträtt.
- Arbetsutskottets ordförande skall informera Konsortiemedlemmarna om dennes egen post adress och e-postadress.

Vid sammanträde med Arbetsutskottet skall föras protokoll i löpande paragrafnummerordning. Protokollet skall förvaras av ordföranden.

Skulle behov av firmateckning inom Konsortiet uppkomma, tecknas firman av Arbetsutskottets ledamöter i förening.

6. BESTÄMMELSER FÖR IN- OCH UTTRÄDE

Kommuner i Uppsala län som avsätter/har avsatt medel till Stiftelsen för tryggnad av pension skall med beaktande av nedan delta i Konsortiet. Inträde i Konsortiet beviljas enhälligt av Konsortiets medlemmar. Utträde kan endast beviljas Konsortiemedlem, om denne ej längre har några pensionsutfästelser tryggade i pensionsstiftelsen eller då Konsortiemedlems pensionsfond av annat skäl skall upplösas.

7. AVTALSTID OCH AVTALETS UPPHÖRANDE

Avtalet träder i kraft när det behörigen undertecknats av Konsortiemedlemmarna eller från det att senare ansluten Konsortimedlem undertecknat särskild anslutningshandling. Konsortiemedlem förbinder sig att följa bestämmelserna i detta Avtal så länge som denne tryggar medel i Stiftelsen.

Upphör Avtalet att gälla för Konsortiemedlem är denne inte befriad från ansvar för brott mot Avtalet begångna före tidpunkten då Avtalet upphörde. Avtalet skall fortsätta äga giltighet mellan kvarvarande Konsortiemedlemmar.

8. MEDDELANDEN

Uppsägning eller andra meddelanden skall ske genom bud eller rekommenderat brev till Konsortiemedlemmarnas senast uppgivna adresser, Adresser och kontaktpersoner för respektive Konsortiemedlem vid ingåendet av detta Avtal framgår av Bilaga 1.

Meddelandet skall anses ha kommit mottagaren tillhanda

- a) om det avlämnats med bud: vid överlämnandet; och
- b) om det skickats med rekommenderat brev: tre dagar efter avlämnande för postbefordran.

Meddelanden till Arbetsutskottets ordförande skall ske till de kontaktuppgifter denne lämnat. Adressändring och ändring av kontaktpersoner skall meddelas övriga Konsortiemedlemmar på sätt och skall anses ha kommit mottagaren tillhanda som föreskrivs ovan i denna bestämmelse.

9 ÄNDRINGAR

Ändringar av och tillägg till Avtalet skall, för att vara bindande, vara skriftligen avfattade och undertecknade av Konsortiemedlemmarna.

10 FULLSTÄNDIG REGLERING

Avtalet med dess bilaga/bilagor utgör Konsortiemedlemmarnas fullständiga reglering av alla frågor som Avtalet berör. Alla skriftliga eller muntliga åtaganden och utfästelser som föregått Avtalet ersätts av innehållet i Avtalet.

11. ÄNDRADE FÖRHÅLLANDEN

Om förutsättningarna för Avtalet i väsentlig mån skulle ändras eller Avtalet till följd av ändring i lag eller annan omständighet utom Konsortiemedlemmarnas kontroll inte skulle kunna tillämpas i enlighet med Konsortiemedlemmarnas intentioner, skall på begäran av endera Konsortiemedlem förhandlingar inledas i syfte att anpassa Avtalet till de ändrade förhållanden som då råder.

12. SKILJEDOM OCH TILLÄMPLIG LAG OCH

Alt1: Tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av detta avtal liksom tvister härflytande ur detta avtal skall avgöras av skiljemän enligt svensk lag, varvid dock parterna är ense om att i första hand utse en opartisk person med kännedom om pensionsstiftelsefrågor, som skall söka ena dem.

Alt2: Tvister i anledning av detta Avtal skall slutligt avgöras av skiljemän enligt reglerna för Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut. Om tvisteföremålets värde understiger 15 gånger det vid tidpunkten för talans väckande gällande prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, skall dock tvisten slutligt avgöras genom skiljedom enligt Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstituts regler för förenklat skiljeförfarande. För förfarandet och allt som förekommer därunder skall gälla strikt sekretess

Vid omröstning och vid fördelning av kostnad för lösande av tvist skall rättegångsbalkens regler iakttagas.

Skiljeförfarandet skall äga rum i Stockholm.

Svensk lag skall vara tillämplig på Avtalet.

Uppsala den xx månad 2012

Detta Avtal har träffats dag som ovan och har upprättats i ett original.
Varje konsortiedlem har erhållit en kopia.

NN Kommun
NN Kommun